

Зінченко М.М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Катеринчук К.В., к.ю.н., доцент

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

Однією з провідних ознак демократичного суспільства в сучасній розвиненій державі є вільне та ефективне волевиявлення людиною її прав і свобод. Відповідно власність є економічною основою такого суспільства, а право бути власником, володіти, розпоряджатися майном є однією з гарантій реалізації прав і свобод громадянина. Держава повинна забезпечувати стабільність у відносинах власності та належним чином гарантувати їх захист, що відображається у процесі захисту власності громадян від злочинних посягань.

У розвиненому суспільстві з ринковою економікою Кримінальний кодекс України повинен забезпечити належну охорону прав і законних інтересів громадян, держави і суспільства, стабільність і непорушність власності, яка є основою економічної системи кожної держави. Водночас, статистичні дані свідчать, що кількість корисливих посягань на право власності, перш за все, при обтяжуючих обставинах має постійну тенденцію до збільшення [1].

Станом на 2016 рік 86%, від усіх кваліфікованих правопорушень становлять злочини проти власності. Помітний стрімкий ріст цих злочинів, що збільшився понад 12% [2].

Важливе значення у правовому захисті відносин власності мають норми кримінального права. Норми VI розділу «Злочини проти власності» Кримінального кодексу України утворюють правове підґрунтя протидії злочинам проти власності, визначають державну політику в цій сфері, виконують важливу превентивну функцію. Варто зазначити, що у структурі загальної злочинності їх рівень ще досить високий та досі зростає. За даними статистики кримінальних правопорушень, а саме злочинів проти власності станом на 2016 р. зареєстровано 137730 тис., злочинів проти власності, що склало 67,7% від загальної кількості вчинених злочинів [2].

Крадіжки (ст. 185 Кримінального кодексу України) є найбільш масовими та розповсюдженими злочинами, що вчиняються в Україні. Вони складають близько ½ від кількості усіх зареєстрованих злочинів, а в структурі злочинів проти власності їх частка становить понад 70%. Рівень зареєстрованих крадіжок в середньому становить понад 106421 тис. злочинів станом на 2016 р., а кількість виявлених осіб, які їх вчинили понад 110 тис.

Другим за кількістю корисливим (ненасильницьким) злочином проти власності є шахрайство (ст. 190 Кримінального кодексу України) [3]. Рівень шахрайств становить близько 47 тис. зареєстрованих злочинів. Ця динаміка – зростає.

Насильницькі грабежі і розбої є найбільш поширеними корисливими насильницькими злочинами проти власності. Їх рівень за 2016 рік становив 6381 тис. зареєстрованих грабежів і 1157 тис. розбоїв. Динаміка грабежів і розбоїв в порівнянні за минулі роки суттєво збільшилася, що вказує на неналежну роботу органів кримінального переслідування по їх виявленню та реєстрації.

За даними дослідження, природна латентність грабежів і розбоїв становить 54%, штучна – 18%.

Відповідно до отриманої статистики злочинності станом на 2016 рік, в Україні спостерігається стрімкий розвиток та збільшення злочинів, зокрема злочинів проти власності, які займають верхівку рейтингу статистики злочинності за 2016 рік, та залишаються на лідируючих позиціях досить довгий час.

Як підсумок варто зазначити, що динаміка цих злочинів свідчить про загальну тенденцію щодо їх зростання, в цілому поширеність цих злочинів порівняно з іншими, все ж, залишається лідируючою. Слідча й судова практика доволі часто стикається зі складнощами в застосуванні норм кримінального права при кваліфікації злочинів проти власності й відмежуванні їх від суміжних, а також незлочинних діянь.

Література

1. Христич І.О. Показники про стан та структуру кримінальних правопорушень в Україні за 2016 р. / І.О. Христич // Національна академія правових наук в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ivpz.org/statistika-za-kvartal-2016-r>

2. Інтерв'ю Генерального прокурора України Луценко / Редакція ТСН Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/lucenko-rozkazav-pro-nauropulyarnishi-zlochiny-u-2016-roci-881168.html>

3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.